

Delta i debatten,
skriv til oss!

Send ditt innlegg til
debatt@nationen.no.
Innlegg kan også sendes pr. post til

Nationen, Postboks 9390 Grønland, 0135
Oslo. Mer konvolutt «debatt». Innlegg
som sendes elektronisk blir prioritert.

Kronikk: Max 5000 tegn med mellomrom.
Leserinlegg: Max 2500 tegn med mel-
lomrom. Kun bestilte kronikker honoreres.

Redaksjonen forbeholder seg retten til
å redigere og forkorte innsendt stoff
og til å publisere det elektronisk.

KRONIKK

Dagmar: Orkanen Dagmar var det verste uværet som har rammet Norge siden nyttårsstormen i 1992.

FOTO: SCANPIX

Dagmar og kraftnettet

Store deler av Norge fikk kjørt seg kraftig av orkanen Dagmar i romjulen. Deler av kraftnettet tapte den kampen, og nettselskapene er de økonomiske taperne. Det er fare for at nettselskapene grunnet særskilte kompensasjonsordninger vil ligge nede økonomisk lenge etter dette. Det er i hvert fall ikke selskapenes kunder tjent med.

Dagmar var en ekstrem hendelse, og ifølge Meteorologisk institutt det verste uværet Norge har opplevd siden nyttårsorkanen 1992. I enkelte områder var det styrke i vindkastene tilsvarende to og en halv gang det som kreves for at det skal være en orkan.

Det er viktig at nettselskapene foretar de til enhver tid samfunnsmessige riktige investeringer i kraftnettet. For å sikre dette har myndighetene innført en ordning som innebærer at nettselskapene møter en økonomisk belastning når kundene er uten strøm. Da må de etter nærmere regler utbetale direkte kompensasjon til kundene og de møter en økonomisk straff som treffer nettselskapene på en slik måte

OND SIRKEL

«De nettselskapene som kommer ut for denne type naturhendelser vil komme i en ond sirkel.»

at de mister inntekter framover i tid. Det siste er kalt KILE (Kvalitetsjusterte inntektsrammer ved ikke levert energi).

Det er gode grunner for disse ordningene, så lenge de treffer formålet gjennom å sikre de riktige investeringer i nettet. Har nettselskapene ikke gjort jobben sin gjennom manglende investeringer, så får de møte de økonomiske konsekvensene. Men i en situasjon som er ekstrem slik som Dagmar, blir det meningsløst. Dagmar traff nådeløst og det er ingen investeringer i nettet som kunne forhindre konsekvensene av Dagmar i det norske kraftnettet innenfor dagens politikk.

Det har vært snakk om bredere kraftgater. Det hadde kanskje hatt en viss effekt, men det er ikke åpenbart. Ekspertene stridtes om disse ville skapt mer turbulens og økt skadene. Kabling – ja kanskje dersom endepunktene hadde tålt orkanen. Uansett i henhold til dagens konsesjonspraksis og regulering av selskapene, hadde det ikke vært rom for bredere gater. Heller ikke for mer kabling. Kabling av nett i fjell og daler i Distrikts-Norge er ikke ukomplisert og tidvis svært dyrt.

Når vi som nå står overfor en ekstrem situasjon, der Dagmar tok både vei, strøm og telefon for mange, bør fokuset være på å rette opp skadene og så langt mulig arbeide for at dette ikke

skjer igjen. Hvorfor er det da slik at energiverkene møter kompensasjonsordninger til kunder og mister inntekter, men veivesenet møtes i tilsvarende situasjoner med ekstrabevilgninger? Det finnes så vidt vites ingen som løper til veivesenet for å kreve en kompensasjon for at en ødelagt vei ikke har vært kjørbare etter en orkan. Ei heller møter veivesenet tilsvarende lavere bevilgninger kommende år fordi de er blitt hardt truffet av en orkan. Men energiverkene står i denne noe snodige virkelighet.

Det er ikke forventet av norske nettselskaper at de skal ha en oppetid på 100 prosent. Et samlet storting og embetsverk mener at dette blir for dyrt. Utfall må påregnes og folk må være forberedt på dette. Likevel arbeider nettselskapene kontinuerlig for å kunne levere strøm så langt mulig til norske strømkunder, og det skulle bare mangle. Statistikken viser da også at utviklingen går i retning av færre feil. Et nett som er oppe nær opp imot 100 prosent av tiden og som skal ha mulighet til å stå i mot kommende etterfølgere til Dagmar vil kreve enorme investeringer. Så langt har man valgt å styre unna dette. Da blir det ekstra uforståelig at nettselskapene skal møte økonomiske straffereaksjoner i møte med Dagmar.

Netteieren er underlagt streng monopolkontroll og rammebetingelsene deres bestemmes av NVE. For landets netteiere er

det viktig med en viss grad av forutsigbarhet i de økonomiske forutsetninger. En hendelse som Dagmar blir som å trekke taperloddet når Orkanen treffer nettet, og diskusjoner rundt rammebetingelsene for øvrig blir som detaljer å regne.

Dersom NVE ønsker et sterkt kraftnett til fordel for landets strømkunder, bør de dispensere fra kompensasjonsordningene netteiere er underlagt etter Dagmar og la nettselskapene bruke penger og innsats på oppbygging av nettet.

Først må de betale erstatning til sine kunder, deretter får de redusert inntektsrammen som igjen svekker selskapenes evne til å ta større investeringer i nettet. De nettselskapene som kommer ut for denne type naturhendelser vil komme i en ond sirkel. Nettselskapene er til for å sørge for et best mulig kraftnett til enhver tid. La ikke hendelser som Dagmar ødelegge for denne for samfunnets helt vitale oppgaven.

Det er bra med krav til nettselskapene om å drive effektivt og det skal stilles tøffe krav til enhver monopolist, men ikke la energiforsyningen bli en lekegrind for tvilsomme økonomiske teorier.

Knut Lockert

Daglig leder Distriktenes energiforening

ENERGI

Den sure svie etterpå

Dagmars julebesøk gjorde mange bygder strømløse, spesielt fra Stadt og nordover til Trøndelag. Nettselskapene har hatt store reparasjonskostnader, som vil øke når alle de provisoriske tiltakene er erstattet med permanente. I tillegg kommer den direkte kompensasjonen som kundene har krav på når strømmen ikke leveres. Staten, ved NVE, reduserer inntektene til nettselskapene ved manglende strømlevering, det som bransjen selv omtaler som KILE-kostnader.

Disse kostnadene skal fungere som «pisk» for å oppmuntre til best mulig leveringssikkerhet for strømkundene. Etter «Dagmar» utgjør i mange områder denne straffen flere millioner kroner. Dette må kundene og nettselskapene over tid betale for.

SPESIELT

«NVE har en mulighet til å fravike regelverket.»

NVE har en mulighet til å fravike regelverket, slik at nettselskapene i stedet for å betale disse kostnadene, kan bruke pengene til å reparere nettet og bidra til bedre forsyningsikkerhet for kundene. For at et slikt unntak skal kunne aksepteres, forlanger NVE at det foreligger en ekstraordinær hendelse som det ikke er samfunnsøkonomisk lønnsomt å gardere seg mot. Ekstreme værtilstander må sies å være innenfor NVEs mulighet til å fravike regelverket.

Det er fra KS Bedrifts side ikke tvil om at «Dagmar», var en ekstraordinær hendelse. Det vil ikke være samfunnsøkonomisk lønnsomt å rydde skog i så stort omfang at en orkan ikke kan skade linjene, og kabling er svært kostbart i krevende terreng. Nettselskapene og kundene påføres en urimelig belastning hvis det normale regelverket følges. Rasutglidninger og veiødeleggelse belastes heller ikke lokalsamfunnet og den enkelte bedrift.

KS Bedrift håper derfor at staten ved NVE ser det rimelige i at forutsetningene i denne saken er til stede for å spare nettkundene og nettselskapene for denne helt urimelige kostnaden.

Bjørge Ravlo Rydsaa
Direktør KS Bedrift